

Referens

Ebba Östlin
ebba.ostlin@botkyrka.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Huvudöverenskommelse om länsövergripande samverkan kring hälsa, vård och omsorg, HÖK (KS/2021:00679)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar huvudöverenskommelsen om länsövergripande samverkan kring hälsa, vård och omsorg, HÖK, i enlighet med Storsthlmns rekommendation.

Sammanfattning

Storsthlm har tillsammans med Region Stockholm tagit fram ett förslag till huvudöverenskommelse för samverkan inom hälsa, vård och omsorg i Stockholms län, HÖK. Storsthlmns styrelse beslutade den 14 oktober 2021 att rekommendera kommunerna i länet att anta överenskommelsen. Överenskommelsen träder i kraft 2022-07-01 eller efter det att samtliga parter beslutat att anta överenskommelsen och gäller därefter tills vidare.

Överenskommelsen fastställer principer för:

- parternas gemensamma och respektive ansvar för sammanhållen, god, delaktig och effektiv vård och omsorg
- struktur för samverkan på olika nivåer mellan kommunerna och regionen
- hur samverkan ska ske lokalt, delregionalt och regionalt
- hur överenskommelser inom sakområden ska tas fram/revideras och följas upp.

Kommunledningsförvaltningen har tidigare beretts tillfälle att lämna synpunkter på riktlinje för länsövergripande samverkan kring hälsa, vård och omsorg, HÖK och vård- och omsorgsförvaltningen har lämnat synpunkter på innehållet i huvudöverenskommelsen. Båda förvaltningarna ställer sig positiva till den nya huvudöverenskommelsen.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2022-07-13.

Referens

Selma Kalkan
selma.kalkan@botkyrka.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Huvudöverenskommelse om länsövergripande samverkan kring hälsa, vård och omsorg, HÖK

Förslag till beslut

Kommunledningsförvaltningen föreslår att kommunstyrelsen antar huvudöverenskommelsen om länsövergripande samverkan kring hälsa, vård och omsorg, HÖK, i enlighet med Storsthlmns rekommendation.

Sammanfattning

Storsthlm har tillsammans med Region Stockholm tagit fram ett förslag till huvudöverenskommelse för samverkan inom hälsa, vård och omsorg i Stockholms län, HÖK. Storsthlmns styrelse beslutade den 14 oktober 2021 att rekommendera kommunerna i länet att anta överenskommelsen. Överenskommelsen träder i kraft 2022-07-01 eller efter det att samtliga parter beslutat att anta överenskommelsen och gäller därefter tills vidare.

Överenskommelsen fastställer principer för:

- parternas gemensamma och respektive ansvar för sammanhållen, god, delaktig och effektiv vård och omsorg
- struktur för samverkan på olika nivåer mellan kommunerna och regionen
- hur samverkan ska ske lokalt, delregionalt och regionalt
- hur överenskommelser inom sakområden ska tas fram/revideras och följas upp.

Kommunledningsförvaltningen har tidigare beretts tillfälle att lämna synpunkter på riktlinje för länsövergripande samverkan kring hälsa, vård och omsorg, HÖK och vård- och omsorgsförvaltningen har lämnat synpunkter på innehållet i huvudöverenskommelsen. Båda förvaltningarna ställer sig positiva till den nya huvudöverenskommelsen.

Ärendet

Det finns idag flera länsövergripande överenskommelser mellan kommunerna i Stockholms län och Region Stockholm som reglerar samverkan och ansvarsfördelning i olika sakområden inom vård och omsorg. Det har dock saknats en huvudöverenskommelse som behövs för att främja samverkan och skapa förutsättningar för att huvudmännen ska kunna erbjuda sammanhållna och samordnade insatser på bästa sätt.

Huvudöverenskommelsen reglerar principer och former för samverkan mellan kommunerna och regionen samt fastställer den övergripande organisationen för samverkan bestående av:

- Politisk styrgrupp Vård i samverkan (VIS) som leder den strategiska inriktningen för samverkan.
- Tjänstemannastyrgrupp som består av representanter från regionen, kommunerna samt Storsthlm som beslutar om riktlinjer för bland annat operativ samverkan och samverkansformer.
- Samrådsgrupper för prioriterade målgrupper och sakområden som får uppdrag från tjänstemannastyrgruppen att, inom sina sakområden, utarbeta och förvalta samverkansöverenskommelser och följa upp dessa.
- Delregional samverkan sker genom möten med förtroendevalda inom regionen respektive kommunerna för informationsutbyte och dialog som berör parterna.

Enligt förslaget ska respektive part utse en samordnande funktion. Regionen ansvarar för att det finns en utsedd vårdcentral med samordnande ansvar för samverkan i varje kommun. Respektive kommun ansvarar för att utse en samordnande funktion för samverkan kring hälso- och sjukvård och omsorg. Den kommunala samordnande funktionen förväntas:

- vara kontaktperson för andra aktörer i samverkan med kommunen kring vård och omsorg
- delta i lokala samverkansmöten med samordnande vårdcentral, och eventuella andra aktörer
- kunna föra frågor till och från kommunens verksamheter, inklusive utförarverksamheter i privat regi.

Den kommunala samordnande funktionen bör ha god kunskap om socialtjänstens organisation och uppdrag, samt ha kännedom om aktuella samverkansfrågor kring hälso- och sjukvård och omsorg. Kommunen kan

behöva utse fler än en person till samordnande funktionen för att täcka in alla socialtjänstens verksamhetsområden.

Huvudöverenskommelsen fastställer även en gemensam process för framtagande av nya samverkansöverenskommelser samt hur samverkan ska följas upp. Vissa delar avseende samverkansorganisation på lokal och regional nivå, som kan förändras över tid, regleras i stället i en länsövergripande riktlinje som ska följas av parterna.

Botkyrka kommuns synpunkter

Kommunledningsförvaltningen är positiv till huvudöverenskommelsen om länsövergripande samverkan kring hälsa, vård och omsorg.

Huvudöverenskommelsen ger förutsättningar för att kunna genomföra omställningen till god och nära vård och den ökade tydligheten gällande samverkan kan leda till att det gemensamma arbetet med att utveckla hälso- och sjukvården och omsorgen kan underlättas.

Vård- och omsorgsförvaltningen har tidigare gett synpunkter på innehållet och ställer sig positiva till huvudöverenskommelsen. Förvaltningen har särskilt framhävt vikten av att det behöver tydliggöras hur samverkan mellan regionen och kommunerna ska bedrivas. Det behöver finnas en tydlig ansvarsfördelning mellan kommun och region i frågor där båda parter är inblandade, för att undvika ineffektiva processer och dubbelarbete. Vidare har förvaltningen lyft att det är viktigt att de samrådsgrupper som föreslås representeras av alla parter så att även den kommunala hälso- och sjukvården är delaktig i den nationella kunskapsstyrningen.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Kommunen har en lagstadgad skyldighet att samverka med regionen vad gäller insatser från både kommun och region. Samverkan ingår således i vård- och omsorgsnämndens och socialnämndens befintliga uppdrag. Beroende på hur omfattande arbetet kommer att bli kan funktionen dock komma att innebära en utökad kostnad. Den kommer åtminstone delvis att kunna utföras med befintliga resurser.

Leif Eriksson
Kommundirektör

Petra Oxonius
Tf HR-direktör

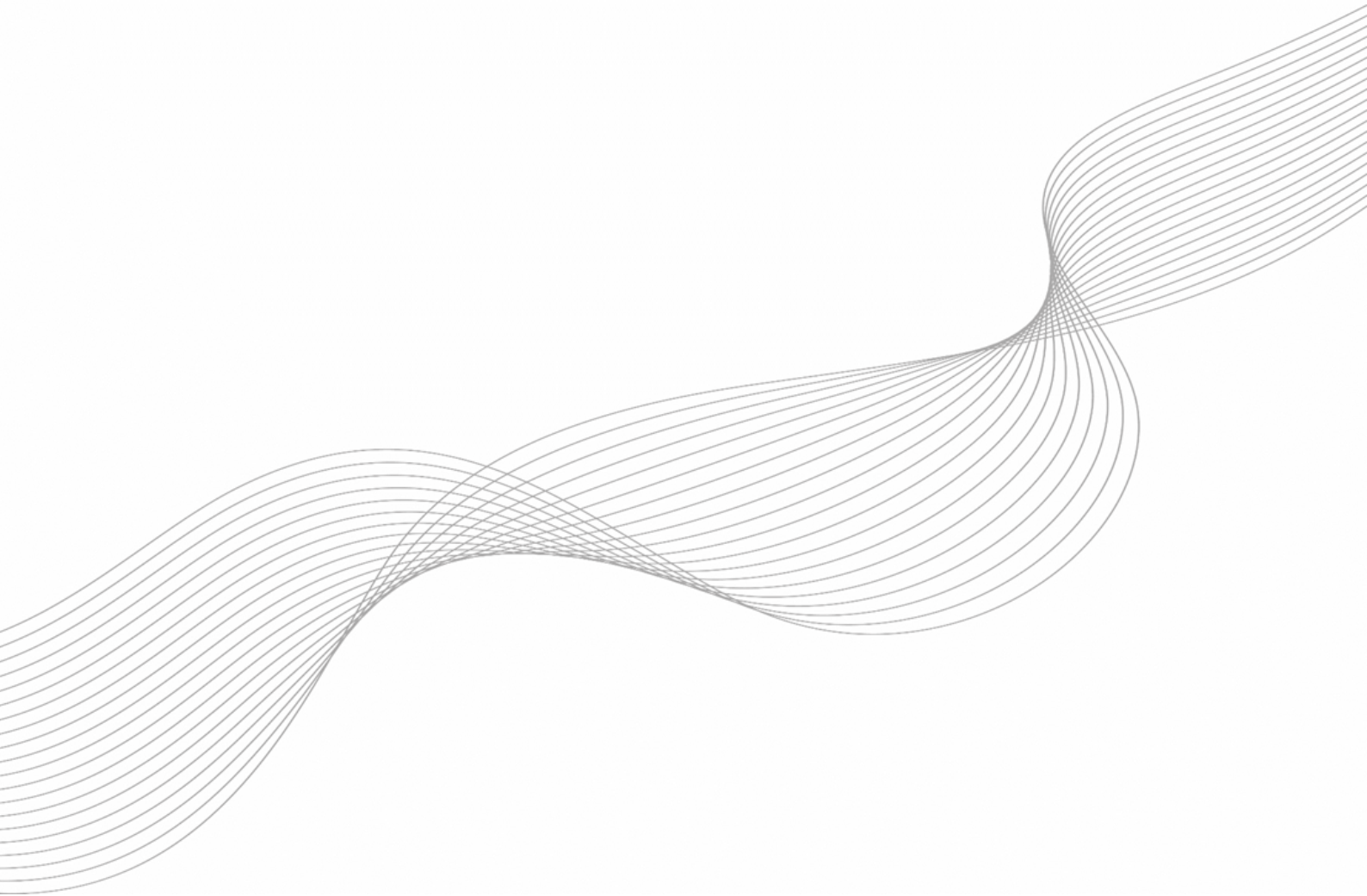

Bilagor

1. Huvudöverenskommelse om länsövergripande samverkan kring hälsa, vård och omsorg

Expedieras till:

Charlotta Brask, utvecklingsdirektör
Dennis Latifi, Samhällsutvecklingschef
Socialförvaltningen
Vård- och omsorgsförvaltningen

Huvudöverenskommelse om länsövergripande samverkan kring hälsa, vård och omsorg

Överenskommelse mellan kommunerna i Stockholms län och Region Stockholm

Förord

Stockholms läns befolkning har vuxit under lång tid. Med fler invånare och en förändrad demografi har behov av vård och omsorg ökat, särskilt för äldre med komplexa vårdbehov. Som invånare förväntar vi oss en tillgänglig och nära vård med god kvalitet som fungerar sömlöst mellan olika aktörer. Kommunerna och regionen har efter många års gemensamt arbete en bra grund för samarbete. Med denna övergripande överenskommelse om samverkan för hälsa, vård och omsorg förstärker vi det goda samarbetet ytterligare.

Huvudöverenskommelsen är en viktig signal till såväl beslutsfattare som vårdens och omsorgens medarbetare att tillsammans kan vi mer, och vi kan bättre. Därför organiserar vi vårt gemensamma arbete ännu tydligare. Vårt gemensamma mål är att alltid sträva efter en jämlik vård där resurser används på bästa sätt så för att den enskilde ska få en god, sömlös och personcentrerad vård och omsorg, samt att befolkningens hälsa ska öka.

Vårdens och omsorgens medarbetare kommer från olika verksamheter, har olika uppdrag och ibland olika yrkestraditioner, men möter samma patienter och brukare med samma önskan om stöd, vård och omsorg utan försvårande gränser. Denna huvudöverenskommelse ska vara en bas för en fortlöpande dialog om hur vi bäst bidrar till varandras utveckling och hur vi skapar nytta och mervärde för alla invånare i Stockholms län.

Désirée Pethrus
Ordförande för Region Stockholm i VIS

Martina Mossberg
Ordförande för kommunerna i Stockholms län i VIS

Stockholm 2021-09-06

Region Stockholm

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Box 6909, 102 39 Stockholm
Telefon 08-123 132 00
Vardgivarguiden.se

Storsthlm

Box 38145, 100 64 Stockholm
Telefon 08-615 94 00
Storsthlm.se

1. Innehåll

1	Överenskommelsens bakgrund, parter och syfte	4
1.1	Inledning	4
1.2	Syfte med överenskommelsen	4
1.3	Avsiktsförklaring	4
1.4	Benämning av parter	4
2	Övergripande mål och målgrupper för samverkan	5
2.1	Övergripande mål	5
2.2	Målgrupper	5
2.3	Det lagreglerade ansvaret	5
3	Riktlinje för länsövergripande samverkan	5
4	Organisation för samverkan	5
4.1	Politisk styrgrupp, Vård i Samverkan (VIS)	6
4.2	Tjänstemannastyrgrupp, Sammanhållen vård och omsorg	6
4.3	Samrådsgrupper för prioriterade målgrupper och sakområden	6
4.4	Delregional samverkan	7
4.5	Lokal samverkan	7
4.6	Sekretariat och arbetsgrupper	7
4.7	Digital portal	7
5	Länsgemensamma samverkansöverenskommelser och dokument inom sakområden	7
6	Uppföljning av länsövergripande samverkan	8
7	Allmänt om överenskommelsen	8
7.1	Eskaleringstrappa vid oenigheter	8
7.2	Ikraftträdande och upphörande	9
7.3	Parter	9

1 Överenskommelsens bakgrund, parter och syfte

1.1 Inledning

Kommunernas och regionernas ansvar och uppgifter är till stor del lagstyrda. För huvudmännen finns också en lagstadgad skyldighet att samarbeta när den enskilde är i behov av insatser från både kommun och region.

För att underlätta insatser där både kommuner och regionen är inblandade, finns idag ett stort antal länsövergripande överenskommelser. Det har dock saknats en huvudöverenskommelse mellan kommunerna och regionen gällande hälsa, vård och omsorg. En sådan överenskommelse behövs för att främja samverkan och skapa förutsättningar för att huvudmännen ska kunna erbjuda sammanhållna och samordnade insatser på bästa sätt.

Denna överenskommelse ska ge parterna en tydlig utgångspunkt och gemensamma principer för hur samverkan ska bedrivas och följas upp på olika nivåer mellan tjänstemän och politiker. Överenskommelsen bygger till stor del vidare på de arbetssätt och samverkansformer som hittills fungerat väl. Den skapar samtidigt förutsättningar för fortsatt utveckling och förändring av samverkan mellan parterna. Till huvudöverenskommelsen finns en riktlinje som kan ändras i takt med att arbetssätten utvecklas.

Hälso- och sjukvård och omsorg behöver utgå ifrån och bedrivas tillsammans med den enskilde. Vården och omsorgen ska utgå ifrån bästa tillgängliga kunskap. Det förebyggande arbetet är viktigt både för att förbättra hälsan i befolkningen och för att det är kostnadseffektivt. Tillgången på arbetskraft och rätt kompetens inom vård och omsorg är en utmaning som behöver mötas på flera sätt. Vårt gemensamma utvecklingsarbete ska ske med stöd av digitalisering för att bidra till effektiva lösningar, nya arbetssätt och nya sätt att kommunicera, som i sin tur frigör resurser.

1.2 Syfte med överenskommelsen

Överenskommelsens syfte är att skapa bättre förutsättningar för samarbete mellan parternas verksamheter och därmed bidra till det övergripande målet för samverkan. Överenskommelsen reglerar därför principer och former för samverkan mellan kommunerna och regionen och på en övergripande nivå.

1.3 Avsiktsförklaring

Överenskommelsens parter samverkar för att utveckla och prioritera det som är bäst för brukaren/patienten och för invånarna i hela Stockholms län.

1.4 Benämning av parter

Överenskommelsens parter är Region Stockholm och kommunerna i Stockholms län, inklusive Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje. Se vilka kommuner som ingår under "Parter".

Kommunerna kallas gemensamt "kommunerna" och var för sig "kommun". Region Stockholm kallas "regionen". Kommunerna och regionen gemensamt kallas "parterna". Kommunerna samarbetar i strategiska frågor genom organisationen Storsthlm, ett förbund som ägs och styrs av länets 26 kommuner och Storsthlms strategiska nätverk för socialtjänst.

Om regionen eller kommunen tecknar avtal med någon annan part och överläter uppgifter de har ansvar för, ska denna överenskommelse tillämpas. Respektive part ska ansvara för att överenskommelsen är bindande för och gälla eventuella underleverantörer.

2 Övergripande mål och målgrupper för samverkan

2.1 Övergripande mål

Det övergripande målet med samverkan mellan regionen och kommunerna är att den enskilde ska få en god, sömlös och personcentrerad vård och omsorg, samt att befolkningens hälsa ska förbättras.

Det ska ske på ett samordnat, jämlikt och kostnadseffektivt sätt för invånarna i Stockholms län.

2.2 Målgrupper

Målgrupperna är patienter och brukare, inklusive barn och unga, med behov av sammanhållna insatser från båda huvudmännen.

2.3 Det lagreglerade ansvaret

Huvudmännens respektive ansvar är reglerat i olika lagar och föreskrifter. Därutöver är det även reglerat i lag att huvudmännen ska samverka med varandra. Det är till exempel följande lagar:

- Hälso- och sjukvårdslagen
- Tandvårdslagen
- Socialtjänstlagen
- Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade
- Lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga
- Lagen om vård av missbrukare i vissa fall
- Lag om samverkan vid utskrivning från slutenvård
- Lagen om psykiatrisk tvångsvård

Överenskommelsen utgår ifrån att parterna tar sitt ansvar enligt nuvarande och kommande lagkrav.

3 Riktlinje för länsövergripande samverkan

Till huvudöverenskommelsen finns en riktlinje för länsövergripande samverkan kring hälsa, vård och omsorg. Den beskriver bland annat organisation, processer och arbetssätt kring samverkan.

Tjänstemannastyrgruppen Sammanhållen vård och omsorg beslutar om revideringar av riktlinjen och gällande riktlinje publiceras i den digitala portalen som förvaltas av Storsthlm. Parterna ska följa riktlinjen.

4 Organisation för samverkan

Samverkan sker på flera olika nivåer och mellan ett stort antal aktörer i länet. Det är enbart den övergripande organisationen för samverkan som fastställs genom denna överenskommelse.

Organisationen för länsövergripande samverkan beskrivs i riktlinjen till huvudöverenskommelsen.

Huvudöverenskommelsen avser ordinarie samverkan, vid kris gäller andra samverkansformer. Övergripande samverkan vid kris finns beskriven i regionens plan för krisberedskap. Relevanta länsaktörer har tillsammans utvecklat modellen *En trygg, säker och störningsfri region*.

4.1 Politisk styrgrupp, Vård i Samverkan (VIS)

Kommunerna, har genom Storsthlm's styrelse, och hälso- och sjukvårdsnämnden i regionen en politisk styrgrupp Vård i samverkan, VIS. Styrgruppen leder den strategiska inriktningen för länsövergripande samverkan och bereder ärenden inför beslut i respektive organisation i frågor som rör hälsa, vård och omsorg.

4.2 Tjänstemannastyrgrupp, Sammanhållen vård och omsorg

Kopplat till VIS finns en tjänstemannastyrgrupp för sammanhållen vård och omsorg i länet. Tjänstemannastyrgruppen består av representanter från regionen, kommunerna samt Storsthlm. Kommunernas representanter utses av Storsthlm's strategiska nätverk för socialtjänst.

Tjänstemannastyrgruppen bereder ärenden till VIS. Tjänstemannastyrgruppen beslutar om riktlinjer för operativ samverkan i länet, samverkansformer och processer för framtagande och förvaltning av överenskommelser samt uppföljning av samverkansöverenskommelserna. Dessa beslut ska vara förankrade hos respektive part.

Tjänstemannastyrgruppen beslutar om revideringar av riktlinjen för länsövergripande samverkan kring hälsa, vård och omsorg som bland annat beskriver organisation, processer och arbetssätt.

4.3 Samrådsgrupper för prioriterade målgrupper och sakområden

Till stöd för tjänstemannastyrgruppen Sammanhållen vård och omsorg ska det finnas samrådsgrupper för prioriterade målgrupper och sakområden. Varje samrådsgrupp ska ha ett tydligt uppdrag som beslutas av tjänstemannastyrgruppen. Tjänstemannastyrgruppen utser representanter i samrådsgrupper och arbetsgrupper från regionen, kommunerna och vid behov från utförarverksamheter och andra aktörer, exempelvis patient-, brukar- och anhörigorganisationer. Samrådsgrupperna ska ha den kompetens som krävs för uppdraget.

Samrådsgrupperna ansvarar för att, inom sina sakområden, utarbeta och förvalta samverkansöverenskommelser, följa upp dem och rapportera till tjänstemannastyrgruppen.

Samrådsgrupperna har även uppdrag som rör kunskapsstyrning, framtagande och revidering av kunskaps- och beslutsstöd som rör samverkan.

Information om samrådsgrupperna och deras uppdrag finns i den digitala portalen som förvaltas av Storsthlm (paragraf 4.7).

4.4 Delregional samverkan

Förtroendevalda inom regionen respektive kommunerna och stadsdelar i Stockholms stad träffas delregionalt för informationsutbyte och dialog kring frågor som berör båda huvudmännen i regionens regi. På tjänstemannanivå finns en motsvarande struktur för samverkan som organisationen för den politiska samverkan.

4.5 Lokal samverkan

På lokal nivå sker samverkan mellan utförare i vården och verksamheter som kommunerna är huvudman för. Den lokala samverkan kring hälsa, vård och omsorg ska ske i enlighet med det övergripande målet för huvudöverenskommelsen och utifrån parternas lagstadgade ansvarsområden och uppdrag.

Regionen ansvarar för att det finns en utsedd vårdcentral med samordnande ansvar för samverkan i varje kommun och stadsdel i Stockholms stad. Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO), som är en nämnd under regionfullmäktige, har i uppdrag att stödja och vägleda de samordnande vårdcentralerna.

Respektive kommun ansvarar för att utse en samordnande funktion för samverkan kring hälso- och sjukvård och omsorg. Kommunens samordnande funktion ska vara en länk för samverkansaktörer in till kommunens berörda verksamheter, inklusive utförarverksamhet i privat regi samt delta i lokal samverkan. Storsthlm erbjuder kommunerna länsövergripande samordnande stöd.

Respektive uppdrag inom ramen för lokal samverkan beskrivs i riktlinjen.

4.6 Sekretariat och arbetsgrupper

Som stöd i sitt arbete har VIS och tjänstemannastyrgruppen Sammanhållen vård och omsorg ett sammanhållande sekretariat bestående av ordinarie resurser från regionen och kommunerna genom Storsthlm.

Vid behov skapas arbetsgrupper, exempelvis vid framtagande av överenskommelser och uppföljning av dessa. Arbetsgrupperna beslutas av tjänstemannastyrgruppen Sammanhållen vård och omsorg.

4.7 Digital portal

Storsthlms webbplats www.storsthlm.se fungerar som digital portal för samverkan mellan kommunerna och regionen.

Där beskrivs samverkansorganisationen, uppdrag och kontaktuppgifter för samverkansgrupper för de olika sakområdena.

I portalen publiceras även gällande riktlinje för länsövergripande samverkan kring hälsa vård och omsorg, överenskommelser för olika sakområden och gemensamma rutiner.

Storsthlm och Region Stockholm har ett gemensamt ansvar för att utveckla portalen. Storsthlm ansvarar för att uppgifterna i den digitala portalen är aktuella. Regionen länkar till portalen från aktuella sidor på sll.se, exempelvis www.vardgivarguiden.se.

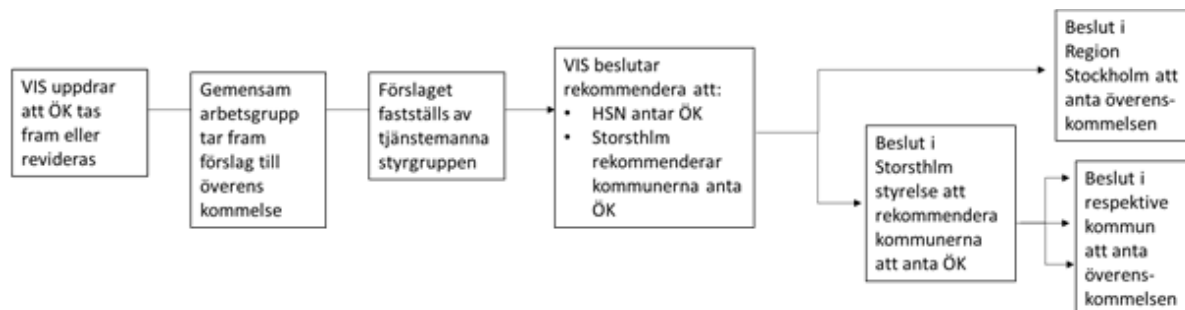
5 Länsgemensamma samverkansöverenskommelser och dokument inom sakområden

Samverkansöverenskommelser och därtill kopplade riktlinjer, rutiner och anvisningar är viktiga för att medarbetare i vården och de kommunala verksamheterna ska ha goda förutsättningar för att samarbeta kring den enskilde.

Hälso- och sjukvårdslagen (16 kap. 3 §) och socialtjänstlagen (5 kap. 1 a §, 8a § och 9a §) reglerar att region och kommun ska ingå överenskommelser om samarbete kring vissa målgrupper.

Därtill har regionen och kommunerna slutit överenskommelser på ytterligare områden.

VIS beslutar om gemensamma överenskommelser och rekommenderar sedan huvudmännen att anta dessa överenskommelser så att de blir gällande.

Inom regionen respektive Storsthlm finns dokumenterat hur den gemensamma och den egna processen ser ut för framtagande/revidering och beslut av länsövergripande samverkansöverenskommelser.

Utarbetandet av samverkansdokument ska följa beslutade mallar och vara en gemensam process mellan parterna.

Länsgemensamma riktlinjer ska följas av parterna. Dessa beslutas av tjänstemannastyrgruppen Sammanhållen vård och omsorg.

Lokala rutiner ska utgå ifrån de länsövergripande överenskommelserna och tas fram mellan de lokala parterna.

Samtliga länsgemensamma samverkansdokument ska vara publicerade i den digitala portalen www.storsthlm.se

6 Uppföljning av länsövergripande samverkan

Dialog ska årligen ske mellan parterna angående hur väl huvudöverenskommelsen bidrar till de övergripande målen för samverkan. Dialogen ska bidra till gemensam analys och utveckling av samverkan mellan parterna.

Därtill har parterna gemensamt ansvar för att överenskommelser inom sakområdena regelbundet följs upp. Uppföljning ska ske gemensamt, samordnat och sammanställas och rapporteras till VIS.

Inför varje kalenderår fattar tjänstemannastyrgruppen Sammanhållen vård och omsorg beslut om prioriteringar vad gäller uppföljningar av länsgemensamma överenskommelser.

Uppföljning av samverkan beskrivs i riktlinjen för länsövergripande samverkan kring hälsa, vård och omsorg.

7 Allmänt om överenskommelsen

7.1 Eskaleringstrappa vid oenigheter

Vid eventuell oenighet ska alltid överenskommelsens syfte och gemensamma målsättning vara vägledande. Vid oenighet om tolkning av överenskommelsen eller parts eventuella avsteg från åtaganden i överenskommelsen ska eskaleringstrappan nedan följas. (Avsteg eller oenighet avseende enskilda överenskommelser ska lösas enligt liknande eskaleringstrappa i respektive överenskommelse.)

1. Avsteg från åtagande eller oenighet om tolkning ska i första hand lösas av parterna på lokal nivå i kommunen och regionen, såvida dessa inte är av en sådan principiell karaktär att det kan antas påverka andra parter.
2. I det fall en fråga inte kan lösas lokalt, ska frågan hanteras av regionens och kommunernas gemensamma tjänstemannastyrgrupp Sammanhållen vård och omsorg.
3. Ytterst hanteras avsteg från åtagande eller oenighet av den politiska styrgruppen VIS som har tolkningsföreträdare gällande överenskommelsen.

7.2 Ikraftträdande och upphörande

Överenskommelsen börjar gälla 2022-07-01 eller efter att samtliga parter har beslutat att anta överenskommelsen. Överenskommelsen gäller därefter tills vidare.

Överenskommelsen kan sägas upp med en uppsägningstid om tjugofyra (24) månader. Om en kommun säger upp överenskommelsen behöver övriga parter ta ställning till om överenskommelsen ska fortsätta att gälla för resterande parter.

VIS beslutar om eventuella revidering av överenskommelsen. Reviderad överenskommelse börjar gälla tidigast tre månader efter att den omförhandlade överenskommelsen godkänts av parterna.

7.3 Parter

Region Stockholm
Botkyrka kommun
Danderyds kommun
Ekerö kommun
Haninge kommun
Huddinge kommun
Järfälla kommun
Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje
Lidingö stad
Nacka kommun
Norrtälje kommun
Nykvarns kommun
Nynäshamns kommun
Salems kommun
Sigtuna kommun
Sollentuna kommun
Solna stad
Stockholms stad
Sundbybergs stad
Södertälje kommun
Tyresö kommun
Täby kommun
Upplands-Bro kommun
Upplands Väsby kommun
Vallentuna kommun
Vaxholms stad
Värmdö kommun
Österåker kommun

Referens

Ebba Östlin
ebba.ostlin@botkyrka.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet inom kommunledningsförvaltningen 2021 (KS/2022:00492)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av uppföljningen och godkänner förvaltningens förslag till åtgärder som beskrivs i tjänsteskrivelsen i ärendet.

Sammanfattning

En uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet på kommunledningsförvaltningen har gjorts. Uppföljningen visar att arbetsmiljöarbetet behöver prioriteras i ledningsarbetet på kommunledningsförvaltningen. Goda förutsättningar behöver skapas för chefer och medarbetare att utföra arbetsuppgifterna med tillräckligt god kvalitet utifrån uppsatta mål.

Vidare behöver förutsättningar skapas för alla enheter att arbeta med det systematiska arbetsmiljöarbetet i syfte att omhänderta vår gemensamma arbetsmiljö och fortsätta med utbildningar och öppna hus för mer handgripligt stöd i arbetsmiljörelaterade frågor. Förvaltningen kommer att fortsätta arbetet med att förtydliga uppdragen och därmed hitta en starkare koppling till målen. Verksamhetsmål kommer och tas fram för att bidra till bättre styrning. HR fortsätter erbjuda chefsutbildning i lönesättning och löneöversynsarbetet.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2022-08-16.

Referens

Annika Wärnsäter
annika.warnsater@botkyrka.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet inom kommunledningsförvaltningen 2021

Förslag till beslut

Kommunledningsförvaltningens förslag till kommunstyrelsen:

Kommunstyrelsen tar del av uppföljningen och godkänner förvaltningens förslag till åtgärder som beskrivs i tjänsteskrivelsen.

Sammanfattning

En uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet på kommunledningsförvaltningen har gjorts. Uppföljningen visar att arbetsmiljöarbetet behöver prioriteras i ledningsarbetet på kommunledningsförvaltningen. Goda förutsättningar behöver skapas för chefer och medarbetare att utföra arbetsuppgifterna med tillräckligt god kvalitet utifrån uppsatta mål.

Vidare behöver förutsättningar skapas för alla enheter att arbeta med det systematiska arbetsmiljöarbetet i syfte att omhänderta vår gemensamma arbetsmiljö och fortsätta med utbildningar och öppna hus för mer handgripligt stöd i arbetsmiljörelaterade frågor. Förvaltningen kommer att fortsätta arbetet med att förtydliga uppdragen och därmed hitta en starkare koppling till målen. Verksamhetsmål kommer och tas fram för att bidra till bättre styrning. HR fortsätter erbjuda chefsutbildning i lönesättning och löneöversynsarbetet.

Ärendet

Under våren 2022 följdes det systematiska arbetsmiljöarbetet inom kommunen och varje förvaltning upp. Inom kommunledningsförvaltningens

fem avdelningar har arbetsmiljöarbetet kommit olika långt som en konsekvens av att förvaltningen genomförde en omorganisation under september månad 2021.

Några avdelningar ha haft vakanta chefs- och specialisttjänster vilket medfört att alla rutiner i arbetsmiljöarbetet inte kunnat prioriteras. Uppföljningen genomfördes genom enkät som samtliga enhetschefer uppmanades att besvara tillsammans med verksamheterna där svarsfrekvensen var 84%.

Distansarbetet har medfört att fysiska skyddsronder inte genomförts men flera enheter upplever den fysiska arbetsmiljön som problematisk kopplat till värme/kyla, luftkvalitet/ventilation, få tysta rum och bristfälliga nätverksuppkopplingar. Några enheter framhåller att det är höga krav på leveranser vid osynkroniserade processer (årshjul som krockar med varandra) vilket skapar onödig stress. Personalomsättningen med svårrekryterade kompetenser bidrar till hög arbetsbelastning för de medarbetare som är kvar då flera tjänster är vakanta. Organisationsförändringen med två enhetschefer på Trygghet- och säkerhetsavdelningen har bidragit till mer tillgängliga chefer för medarbetarna.

Sammanfattning övergripande prioriteringar i det årliga arbetsmiljöarbetet inom kommunledningsförvaltningen:

- Prioritera arbetsmiljöarbetet i ledningsarbetet på förvaltningen.
- Skapa goda förutsättningar för chefer och medarbetare att utföra arbetsuppgifterna med tillräckligt god kvalitet utifrån uppsatta mål.
- Skapa förutsättningar för alla enheter att arbeta med det systematiska arbetsmiljöarbetet i syfte att omhänderta vår gemensamma arbetsmiljö.
- Fortsätta med utbildningar och öppna hus för mer handgripligt stöd i arbetsmiljörelaterade frågor.

Förvaltningen kommer att fortsätta arbetet med att förtydliga uppdragen och därmed hitta en starkare koppling till målen. Verksamhetsmål kommer och tas fram för att bidra till bättre styrning. HR fortsätter erbjuda chefsutbildning i lönesättning och löneöversynsarbetet.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet medför inga direkta ekonomiska konsekvenser men tid kommer att behövas avsättas på ledningsgrupper, APT och enhetsmöten för att arbeta

aktivt med arbetsmiljörelaterade frågor. Tid för utbildning kommer också att behöva prioriteras.

Leif Eriksson
Kommundirektör

Charlotta Brask
Utvecklingsdirektör

Bilagor

Powerpoint presentation

Årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM)

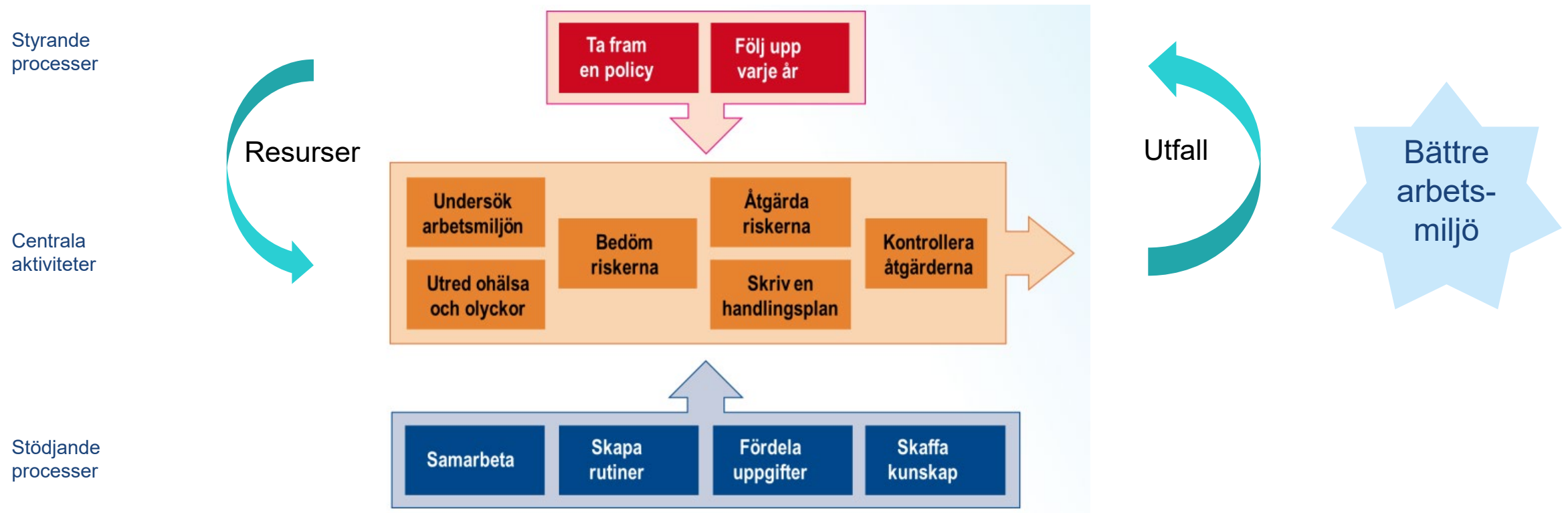
FB Kommunledningsförvaltningen/Kommunstyrelsen

2022-08-15

Arbetsmiljöarbetet som en process

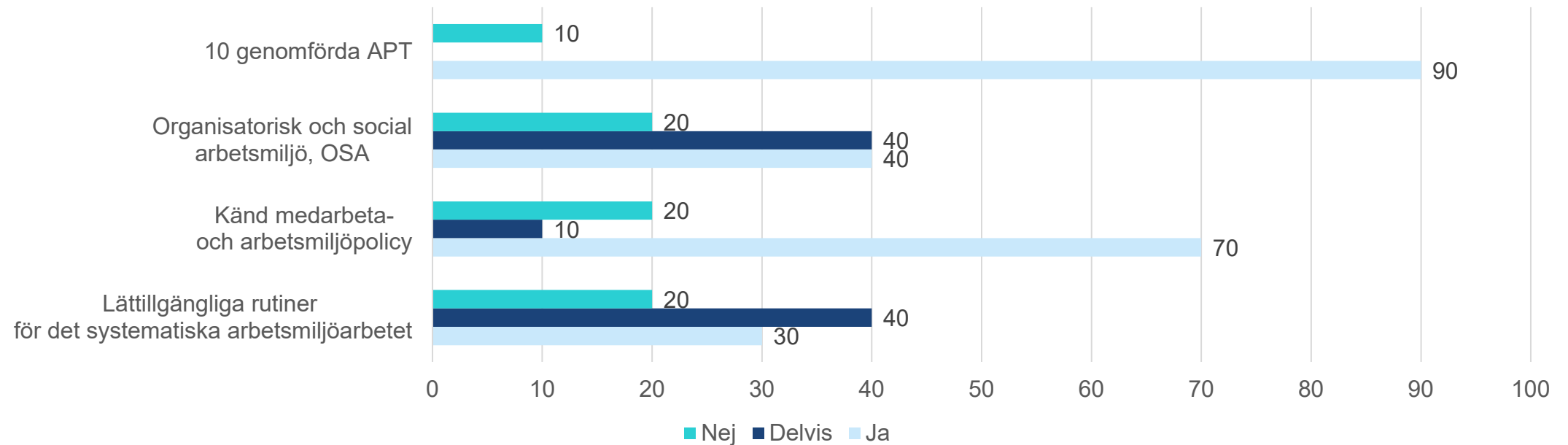

Årlig uppföljning Systematiskt arbetsmiljöarbete, SAM, sammanfattning 2021

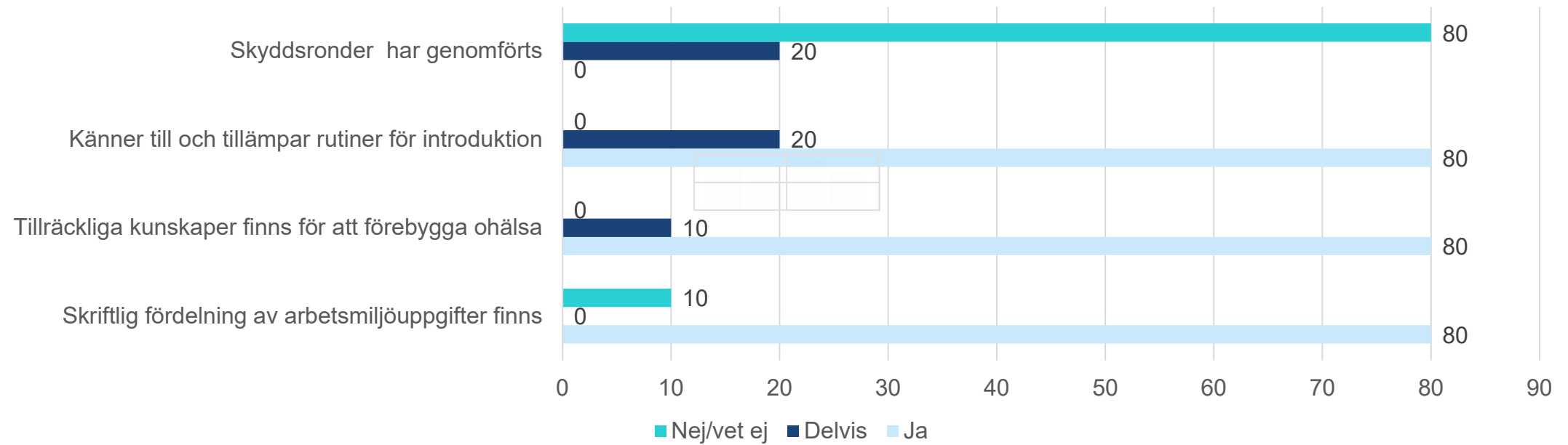
- Genomförs under februari och mars årligen
- Svarefrekvens på 84 procent där 16 av totalt 19 arbetsgrupper på KLF svarade
- Distansarbetet har medfört att fysiska skyddsronder inte genomförts
- Den fysiska arbetsmiljön upplevs problematisk kopplat till värme/kyla, luftkvalitet/ventilation, få tysta rum och bristfälliga nätverksuppkopplingar
- Höga krav på leveranser vid osynkroniserade processer (årshjul t ex) skapar onödig stress
- Personalomsättningen med svårrekryterade kompetenser bidrar till hög arbetsbelastning för de som är kvar
- Organisationsförändring på Trygghet- och säkerhetsavdelningen har bidragit till mer tillgängliga chefer

Årlig uppföljning KLF mars 2022

Årlig uppföljning KLF mars 2022

Medarbetarundersökningen

Styrkor

- Jag är nöjd med den möjligheten jag har att påverka mina arbetstider /mitt arbetsschema
- Jag har möjlighet till återhämtning efter arbetsintensiva perioder
- Jag kan kombinera mitt arbete med mitt föräldraskap

Förbättringsområden

- Min arbetsplats mål följs upp och utvärderas på ett bra sätt
- Jag vet vad som förväntas av mig i mitt arbete
- Jag vet hur jag kan påverka min löneutveckling

Ekonomi- och finansavdelningen

- Sammanfattning
 - Viktigast för att lösa våra arbetsmiljöutmaningar är ett förbättrat ledarskap på avdelning och enheter
- Goda exempel
 - Nära samarbete med HR/rekryteringsgruppen
 - Kommunhus 2.0 (projekt)
- Arbetsmiljöutmaningar
 - Hög arbetsbelastning p g a vakanser
 - Fysisk arbetsmiljö – hemarbete och eftersatt fysisk arbetsmiljö i kommunhuset

Styrning och utveckling

- Sammanfattning
 - Arbetar för ökad gemenskap i avdelningen sedan omorganisationen
- Goda exempel
 - Gemensamma avdelningsmöten
 - Gemensamma aktiviteter för ökad samhörighet
 - Påbörjat arbete med tydligare målstyrning
- Arbetsmiljöutmaningar
 - Nätverksproblematik i kommunhuset
 - Alla konferenslokaler behöver rustas upp för hybridmöten
 - Temperatur och luftkvalitet på plan 4

Kommunikation och digitalisering

- Sammanfattning
- Samtal om återgång till de fysiska arbetsplatserna har genomförts inom de enheter som arbetat mycket på distans under pandemin
- Inom MBC har förändringar i arbetssätt maa pandemin riskbedömts löpande. Det har tidigare saknats skyddsombud men nu finns det ett och möjligen ett till är på ingång.
- Omfattande arbete har genomförts inom MBC kring arbetsmiljö bland annat med att fackliga representanter bjudits in till APT och förändringar inom ledningen av enheten
- Det har uppmärksammat brister i sammanhållningen inom enheten kommunarkiv och genomförts aktiviteter kring APT, enhetsmöten och studiebesök för att stärka sammanhållningen.

Kommunikation och digitalisering, fortsättning

Goda exempel

- Inom Digital utveckling har man tillsatt en arbetsplatsgrupp som bland annat arbetar med anpassning av lokaler, utrustning och spelregler
- Enkäter skickas återkommande ut till medarbetarna inom Digital utveckling och Medborgarcenter för att fånga upp medarbetarnas synpunkter och förslag. Detta är en av de metoder som används för att stämma av och bekräfta med medarbetarna att insatser fungerat som tänkt. Inom Digital utveckling skickas en enkät ut inför hösten kring arbetsplatsbehov och distansarbetet

Arbetsmiljöutmaningar

- Aktiviteterna sker på enhetsnivå då utmaningarna är enhetsspecifika
- Behov av att tydliggöra avdelningens gemensamma riktning och arbetat med hur vi bättre kan samverka framförallt kring servicefrågor

HR-avdelningen

- Sammanfattning och goda exempel
- Gått igenom rutiner på APT vilket har medfört att medarbetarna har kunskap om dessa
- Följer upp värdegrunden
- Vid förändring har roller/ansvar och oro hanterats
- Dialog om stresshantering har inletts

HR-avdelningen, forts.

Arbetsmiljöutmaningar

- Skyddsronder har under pandemin inte kunna genomföras och behöver genomföras.
- Det behövs en samordnad skydds rond på plan 10 då HR delar detta plan med andra
- Stress i organisationen då processer inom årshjulet inte är synkroniserade på KLF

Trygghet och säkerhetsavdelningen

- Sammanfattning
- Omorganisationen har skapat två enheter med tydligt ledarskap och arbetsmiljöansvar vilket bidragit till mer tillgängliga chefer
- Goda exempel
- Organiserat arbetsplatser i VPC-villan, skapat rutiner för APT för att fokusera på arbetsmiljöfrågor och startat ett arbetsmiljöråd för att omhänderta den fysiska miljön
- Arbetsmiljöutmaningar
- Tung arbetsbörda på grund av vakanser
- Skapa rutiner och förhållningssätt vid uppkomna kriser

Uppföljning åtgärder

Prioriterade arbetsmiljöåtgärder 2022	Har hanterats Ja / Nej	Om nej, orsak?
Se över den fysiska arbetsmiljön såsom nätverk, tysta rum, temperatur, luftkvalitet i samband med återgång till arbetsplatsen	Ja delvis (nätverket)	Projekt ombyggnad av kommunhus påverkar möjligheter och prioriteringar av åtgärder i befintligt hus.
Se över arbetsrutiner för att säkerställa fortsatta leveranser vid personalomsättning, sjukdomar eller andra oväntade händelser	Ja delvis	Enheten för kvalitet- och utredning är under uppbyggnad för att bli att sätta struktur för hur vi säkerställer gemensamma arbetssätt inom kommunen (post process)
Se över och skapa balans mellan krav och resurser så att förväntningar på funktioner och roller förtydligas. Skapa och tillse att det kommuniceras mellan beställare och utförare.	Ja delvis påbörjat.	Uppdragsbeskrivningar för avdelningar och enheter är under framtagande utifrån gällande reglemente och uppdrag. Förtydligande av förväntningar i leveranser inom de områden där KLF levererar stöd till förvaltningarna planeras.

Övergripande prioritering kommunlednings- förvaltningen 2022

Prioritera arbetsmiljöarbetet i ledningsforum på förvaltningen.

Skapa goda förutsättningar för chefer och medarbetare att utföra arbetsuppgifterna med tillräckligt god kvalitet utifrån uppsatta mål.

Skapa förutsättningar för alla enheter att arbeta med det systematiska arbetsmiljöarbetet i syfte att omhänderta vår gemensamma arbetsmiljö.

Fortsätta med utbildningar och öppna hus för mer handgripligt stöd i arbetsmiljörelaterade frågor.

Handlingsplan

Åtgärd	Ansvarig	Klart	Följs upp
Förtydliga grunduppdraget för förvaltningen och dess verksamheter (Tydligare koppling till mål)	KLF LG	2022-12-15	2023-03-15
Ta fram verksamhetsmål (Tydligare styrning)	KLF LG och Avd. LG	2022-12-15	2022-12-30
Chefsutbildning lönesättning	HR	2023-01-31	2023-03-31

Referens

Ebba Östlin
ebba.ostlin@botkyrka.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Svar på revisionskrivelse - Sårbarhetsgranskning i IT-miljön och behörighetshantering (KS/2022:00285)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen överlämnar kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse som sitt svar på revisionskrivelse – sårbarhetsgranskning i IT-miljön och behörighetshantering.

Sammanfattning

Under mars/april 2022 utförde PWC en granskning av sårbarheter i Botkyrka kommuns IT-miljö. Granskningen visar på sårbarheter dels gällande bristande proaktivitet i vårt arbete med att sänka sårbarheten i IT-infrastrukturen och dels i systematiken i hur vi arbetar med central behörighetshantering.

Botkyrka kommun har sedan tidigare ett pågående förbättringsarbete inom de områden som granskningen avser, bedömningen är det arbetet väl möter de förbättringsbehov som granskningen påvisar, väl genomfört kommer det att ge en betydande stadigvarande positiv effekt på vår IT-säkerhet.

Ekonomiskt ryms det pågående arbetet inom befintliga ramar, detta genom omprioritering av verksamheten. IT-säkerhet är dock färskvara, ett ständigt pågående arbete för att anpassa IT-miljö och arbetsprocesser för att möta förändringar i en hela tiden skiftande hotbild. För att långsiktigt klara detta behöver vi framöver förstärka eller ställa om vår organisation med motsvarande en heltidsanställning.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2022-06-07.

Referens

Tommy Säll
andreas.dahlgren@botkyrka.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Svar på revisionskrivelse – Sårbarhetsgranskning i IT-miljön och behörighetshantering

Förslag till beslut

Kommunledningsförvaltningens förslag till kommunstyrelsen:

Kommunstyrelsen överlämnar kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse som sitt svar på revisionskrivelse – sårbarhetsgranskning i IT-miljön och behörighetshantering.

Sammanfattning

Under mars/april 2022 utförde PWC en granskning av sårbarheter i Botkyrka kommuns IT-miljö. Granskningen visar på sårbarheter dels gällande bristande proaktivitet i vårt arbete med att sänka sårbarheten i IT-infrastrukturen och dels i systematiken i hur vi arbetar med central behörighetshantering.

Botkyrka kommun har sedan tidigare ett pågående förbättringsarbete inom de områden som granskningen avser, bedömningen är det arbetet väl möter de förbättringsbehov som granskningen påvisar, väl genomfört kommer det att ge en betydande stadigvarande positiv effekt på vår IT-säkerhet.

Ekonomiskt rymms det pågående arbetet inom befintliga ramar, detta genom omprioritering av verksamheten. IT-säkerhet är dock färskvara, ett ständigt pågående arbete för att anpassa IT-miljö och arbetsprocesser för att möta förändringar i en hela tiden skiftande hotbild. För att långsiktigt klara detta behöver vi framöver förstärka eller ställa om vår organisation med motsvarande en heltidsanställning.

Ärendet

Under mars/april 2022 utförde PWC en granskning av Botkyrkas IT-miljö och levererade därefter en rapport som pekar på en rad sårbarheter i delar av Botkyrka kommuns IT-infrastruktur och centrala behörighetshantering. Detta främst gällande styrkan i de av organisationen godkända lösenord, systematiken i vår kontohantering och i vårt proaktiva arbete med att identifiera risker och minimera sårbarheter i IT-infrastrukturen.

Den genomförda granskningen har baserats på följande revisionsfrågor:

1. Finns verktyg och processer implementerade för att möjliggöra upptäckt av sårbarheter i system och tjänster?
- Bemöts i huvudsak genom punkt 3 i åtgärdsplanen nedan
2. Finns metoder och processer för att hantera och eliminera sårbarheter?
- Bemöts i huvudsak genom punkt 3 i åtgärdsplanen nedan
3. Finns det en rutin för att kontinuerligt revidera användarkonton och efterlevs rutinen?
- Bemöts i huvudsak genom punkt 2 i åtgärdsplanen nedan
4. Finns en god kontohantering implementerad?
- Bemöts i huvudsak genom punkt 1, 2 och 3 i åtgärdsplanen nedan
5. Arbetar kommunen ändamålsenligt kring sårbarheter och kontohantering i sin IT-miljö?
- Bemöts i huvudsak genom punkt 1,2, 3 och 4 i åtgärdsplanen nedan.

Svar på granskning

Dessa frågor är i allra högsta grad relevanta om än in inte nya för IT-verksamheten. Tvärsom så har vi sedan en tid tillbaka arbetat med att öka både säkerhet och kvalitet i våra IT-leveranser, bland annat genom införande av en uppdaterad tjänstekatalog och etablerandet av en arkitekturfunktion vars syfte är att hantera strukturella och säkerhetsmässiga frågor inom hela IT-området.

Sammantaget, på övergripande nivå och enligt vår bedömning så är en betydande anledning till många av de brister som redovisats i rapporten en avsaknad av systematisering gällande vår livscykelhantering av behörigheter och användarkonton. Denna brist har till stor del uppstått då IT-enheten sedan tidigare effektuerat de önskemål, krav, behov som förvaltningarna har inkommit med utan att först ha en etablerad, standardiserad basnivå över hur alla olika typer av konton ska hanteras. Detta har skapat en lång rad med

kundspecifika/användningsspecifika lösningar utan att någon tagit ägarskap av långsiktig helhet och hållbarhet.

Detta i kombination med att många olika typer av konton ska hanteras i samma användarkatalog (allt från elever med funktionsnedsättningar till avancerade användare i strikt sekretessbelagda system innehållandes information med högt skyddsvärde) gör att en granskning ofta blir missvisande, eller i vart fall inte ger hela bilden.

Som exempel anges i rapporten att vi har en lösenordslängd på 3 tecken vilket är sant för vissa elever med funktionsnedsättning, men inte för de med hög behörighet eller högsta skyddsvärde (de loggar in med multifaktorinloggning). Övriga konton ligger på en annan lösenordslängd.

Förslag till åtgärdsplan

Åtgärdsplan syftar till att möta de sårbarheter som rapporten påpekar och består av ett förbättringsarbete inom fyra områden. Denna åtgärdsplan är påbörjad sedan tidigare, arbetet bedrivs med hög prioritet och är en kombination av tekniska åtgärder, arbetsätt och systematik. Även det försämrade världsläget har lett till ökat fokus på planen som vi på uppdrag av kommunens krisledningsgrupp komprimerat till en fyrapunktslista med högsta möjliga prioritet:

1. Etablera multifaktorsinloggning vid all inloggning för samtliga användare med en digital identitet hanterad av Botkyrka. Elever utgör möjligen undantag. Det innebär att tillgång till kommunens system inte ges med mindre än en kombination av minst två kontrollmekanismer, framöver räcker det alltså inte endast med t ex lösenord.
2. Säkerställa rätt behörighet till rätt person - öka tillförlitlighet i den information som ligger till grund för vår behörighetstilldelning och vår kontohantering. Genom att se till att vår grunddata, till exempel persondata, är tillförlitlig med hjälp av systematisk livcykelhantering kopplad till exempelvis avslutad anställning eller förändrade arbetsuppgifter höjer vi tillitsnivån i våra digitala identiteter. Samtidigt förbättras konsistens och integritet i vår kontodatabas. Detta sammanslaget minskar avsevärt risken och sårbarheten i vår behörighetshantering.
3. Etablera förmåga till intrångsdetektering och -analys samt ett systematiskt säkerhetsarbete innehållande bland annat återkommande revisioner, simuleringar och penetrationstester. Inrätta system som kan hantera detektering av intrång, avvikande beteende, onormala trafikflöden samt på sikt forensisk logganalys.

4. Genomför utbildning i säkert beteende för alla användare
 - Mål att höja säkerhetsmedvetandet generellt genom bred och återkommande utbildning
 - Baserat på informationsmaterial med utgångspunkt i styrande dokument till exempel informationssäkerhetsanvisning.

Slutsats

Bedömning är att när vi genomfört ovan insatser tillsammans med övriga punkter rapporten pekar på kommer kommunens samlade IT-säkerhet befinna sig på en betydligt högre nivå utifrån vilken man kan jobba vidare med systematiskt förbättringsarbete.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Det arbetet som nu pågår och som syftar till att åtgärda de mest grundläggande sårbarheterna hanterar vi inom befintliga ramar. Det genom att omprioritera och omplanera annat arbete, främst och på kort sikt påverkar detta olika former av digitalt utvecklingsarbete. På längre sikt så kommer dock även vårt digitaliseringsarbete att påverkas positivt av en högre IT-säkerhet.

Dock kan vi med detta inte anse oss som klara. IT-säkerhet är färskvara, ett ständigt pågående arbete för att anpassa IT-miljöer och arbetsprocesser för att möta förändringar i en hela tiden skiftande hotbild. I dagsläget är vår organisatoriska IT-säkerhetsförmåga inte tillräcklig. Vare sig när det gäller kompetens eller kapacitet. Detta är något vi behöver bygga upp genom att förstärka eller ställa om vår organisation.

I mål och budgetarbetet inför 2024 kommer vi redogöra för de nödvändiga ekonomiska förutsättningar som krävs för detta.

Leif Eriksson
Kommundirektör

Andreas Dahlgren
Kommunikations- och
Digitaliseringsdirektör

Bilagor

1. Missiv revisionsskrivelse - Sårbarhetsgranskning i IT-miljön och behörighetshantering
2. Revisionsrapport – Sårbarhetsgranskning i IT-miljön och behörighetshantering

Kommunstyrelsen

Sårbarhetsgranskning i IT-miljön och behörighetshantering

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Botkyrka kommun genomfört en sårbarhetsgranskning och en så kallad BSA-analys kopplat till IT-miljön och användarhantering. Resultatet av granskningen redovisas övergripande i bifogad revisionsrapport.

I granskningen har revisionen identifierat, koordinerat och utfört sårbarhetsbedömning av domänresurser som ägs eller kontrolleras av Botkyrka kommun med hjälp av ett dynamiskt testverktyg. Den automatiska sårbarhetsökning som utfördes på alla resurser, tillsammans med den BSA-analys som genomförts har visat på ett stort antal sårbarheter i Botkyrka kommuns IT-miljöer. Ett sammanlagt antal av 251 sårbarheter har identifierats under granskningen som alla är skattade utifrån nivåerna låg, medium och hög. Revisionen ser särskilt allvarligt på att sårbarheter skattade som kritisk och hög har identifierats.

Vidare har noterats att vissa säkerhetsinställningar, främst relaterade till lösenordsinställningar, bör utvärderas. Flera områden är i behov av förbättringar, främst när det gäller parameterinställningar för lösenord.

Den sammanfattande bedömningen utifrån de delar som granskats är att Kommunstyrelsen ej har säkerställt att nuvarande tekniska IT-säkerhet är tillräcklig för att reducera risker för obehörigt intrång till en acceptabel nivå. Rapporten innehåller av endast en översiktlig redovisning av granskningens resultat av säkerhetsskäl. De fullständiga tekniska rapporterna har skickats till berörda personer inom Botkyrka kommun.

Revisorerna översänder rapporten till Kommunstyrelsen för kännedom och åtgärd. Under hösten 2022 har revisionen i avsikt att träffa ansvariga tjänstepersoner i kommunen för att efterhöra hur de ser på de sårbarheter som identifierats och vilka åtgärder som har eller kommer att vidtas.

För kommunens revisorer

Lennart Lindström
Ordförande

Bengt Ericson
Vice ordförande

För kännedom
Kommunfullmäktiges presidium
Kommunledning
Politiska sekreterare

Deltagare

BOTKYRKA KOMMUN 212000-2882 Sverige

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: LENNART LINDSTRÖM

Lenart Lindström
Förtroendevald revisor

2022-04-21 10:31:18 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: BENGT ERICSON

Bengt Ericson
Förtroendevald revisor

2022-04-22 13:43:16 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Sårbarhetsgranskning i IT-miljön och behörighetshantering

Revisionsrapport
April 2022

*Max Waldén
Edgars Sacs*

Innehållsförteckning

1.	Inledning	5
2.	Iakttagelser och bedömningar	7
3.	Sammanställning revisionell bedömning	11
4.	Rekommendationer	13

Sammanfattning

Inom ramen för denna revision har PwC genomfört en sårbarhetsgranskning och en så kallad BSA analys för att kunna besvara revisionsfrågorna.

PwC har identifierat, koordinerat och utfört sårbarhetsbedömning av domänresurser som ägs eller kontrolleras av Botkyrka kommun med hjälp av ett dynamiskt testverktyg. Den automatiska sårbarhetssökning som utfördes på alla resurser, tillsammans med den BSA-analys som genomförts har visat på ett stort antal sårbarheter i Botkyrka kommuns miljöer. Ett sammanlagt antal av 251 sårbarheter har identifierats under granskningen som alla är skattade utifrån nivåerna låg, medium och hög.

Vi har noterat att vissa säkerhetsinställningar, främst relaterade till lösenordsinställningar, bör utvärderas. Flera områden är i behov av förbättringar, främst när det gäller parameterinställningar för lösenord.

PwC:s revisionella bedömning utifrån de delar som granskats är att Kommunstyrelsen **ej** har säkerställt att nuvarande tekniska IT-säkerhet är tillräcklig för att reducera risker för obehörigt intrång till en acceptabel nivå.

Rapporten innehåller av endast en översiktlig redovisning av granskningens resultat av säkerhetsskäl. De fullständiga tekniska rapporterna har skickats till berörda personer inom Botkyrka kommun.

Revisionsfrågor

Revisionsfrågor	Bedömningskriterier
1. Finns verktyg och processer implementerade för att möjliggöra upptäckt av sårbarheter i system och tjänster?	Sårbarheter kan upptäckas i ett tidigt skede för att motverkas och hanteras med hjälp av tekniska implementationer.
2. Finns metoder och processer för att hantera och eliminera sårbarheter?	Sårbarheter kan upptäckas och hanteras med hjälp av dokumenterad metoder och processer.
3. Finns det en rutin för att kontinuerligt revidera användarkonton och efterlevs rutinen?	Det finns en process som avaktiverar konton och det återspeglas i katalogtjänsten.
4. Finns en god kontohantering implementerad?	Konton har rätt behörigheter tilldelade.
5. Arbetar kommunen ändamålsenligt kring sårbarheter och kontohantering i sin IT-miljö?	Det förekommer inga sårbarheter och inga konton som inte lever upp till god praxis.

1

Inledning

Inledning

Bakgrund

Ökade risker och hot från det framväxande digitala landskapet, s.k. cyberrisker har fått växande uppmärksamhet från både kommuner, företag och myndigheter. Detta främst orsakat av de senaste årens snabba digitala utveckling med följande exponering mot Internet. Ökad aktivitet bland kriminella och andra antagonistiska aktörer bidrar också starkt till den växande hotbilden. Såväl näringsliv som offentlig sektor har insett att den hot- och riskbild som växer fram behöver tolkas och göras begriplig så att relevanta och balanserade åtgärder kan vidtas. I grund och botten handlar det om behovet att skydda sig mot angripare som oavbrutet arbetar för att hitta nya vägar att stjäla, förstöra eller på annat sätt manipulera informationstillgångar eller informationsinfrastruktur. Ett felaktigt hanterande av säkerheten kan leda till att kommunens trovärdighet ifrågasätts och det kan även leda till förluster både vad gäller ekonomi och anseende.

Mot denna bakgrund, har revisorerna bedömt att det finns ett behov av att säkerställa att eventuella sårbarheter i IT-miljön hanteras och minimeras tillfredsställande och har således gett PwC ett uppdrag att granska området.

Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte är att bedöma om Kommunstyrelsen har säkerställt att nuvarande tekniska sårbarheter i kommunens IT-miljö, IT-system och IT-tjänster hanteras och minimeras i ändamålsenlig utsträckning för att reducera risker för obehörigt intrång samt om kommunens kontohantering sker ändamålsenligt.

Revisionsfrågor

1. Finns verktyg och processer implementerade för att möjliggöra upptäckt av sårbarheter i system och tjänster?
2. Finns metoder och processer för att hantera och eliminera sårbarheter?
3. Finns det en rutin för att kontinuerligt revidera användarkonton och efterlevs rutinen?
4. Finns en god kontohantering implementerad?
5. Arbetar kommunen ändamålsenligt kring sårbarheter och kontohantering i sin IT-miljö?

Revisionskriterier

Kommunallagen, IT-styrdokument samt IT-teknisk dokumentation.

Avgränsning

I tid avgränsas granskningen till år 2021 samt till granskningens revisionsfrågor. De tekniska testerna för att upptäcka sårbarheter i.

Metod

Vid granskningen används PwC:s automatiserade verktyg för att utföra sårbarhetsskanning. Därefter genomförs en manuell granskning av resultatet för att analysera och verifiera resultaten.

Den tekniska delen kring behörigheter genomförs med hjälp av s.k. "Baseline Security Assessment", vilket innebär en genomgång av systemuppsättning genom utläsning och analys av kontoinformation i Active Directory.

2

lakttagelser och
bedömningar

Iakttagelser och bedömningar

Revisionsfråga 1

Finns verktyg och processer implementerade för att möjliggöra upptäckt av sårbarheter i system och tjänster?

Iakttagelser

Analysen av sårbarhetsskanningen tyder det på att det inte finns verktyg och processer implementerade för att förebygga eller åtgärda sårbara system, eftersom antalet kända sårbarheter borde ha upptäckts av verktygen och åtgärdats av de processer som finns kopplade till detta. Det har även framkommit att det i dagsläget inte arbetas aktivt med identifiering av sårbarhetsanalyser av IT- miljön och att detta är första gången som ett sådant test har genomförts.

Givet resultatet som sårbarhetsgranskningen visar, så finns det ett utvecklingsarbete som Botkyrka bör göra för nå adekvat nivå på sårbarhetshantering.

Bedömning Ej uppfyllt

PwC bedömer att det saknas verktyg och processer i tillräcklig utsträckning för att upptäcka sårbarheter och åtgärda dessa.

Revisionsfråga 2

Finns metoder och processer för att hantera och eliminera sårbarheter?

Iakttagelser

Analysen av sårbarhetsskanning tyder det på att det inte finns metoder och processer för att åtgärda sårbara system. Vi kunde identifiera 251 kända sårbarheter i den externa infrastrukturen som tyder på att ett kontinuerligt arbete med uppdateringar inte sker. Av dessa 251 sårbarheter anses 19 av dem vara av hög kritikalitet och bör genast åtgärdas medan 232 bedöms ha medium till låg sårbarhet. Vi anser att Botkyrka kommun även bör ta sårbarheter klassade som medium till låga på stort allvar då även dessa utgör en stor risk för organisationen.

Bedömning Ej uppfyllt

PwC anser att revisionsfrågan inte är uppfylld då antalet sårbarheter tyder på att de saknas metoder och processer för att kunna hantera och eliminera sårbarheter.

Iakttagelser och bedömningar

Revisionsfråga 3

Finns det en rutin för att kontinuerligt revidera användarkonton och efterlevs rutinen?

Iakttagelser

Granskningen har visat att det finns ett stort antal aktiva konton inom kommunens miljö som inte har loggat in på 90 dagar. Detta kan tyda på att dessa borde vara inaktiverade och att det således saknas en implementerad rutin för att kontinuerligt revidera användarkonton. Detta kan utgöra en säkerhetsrisk eftersom oanvända konton kan vara ett vanligt mål vid hacker-attacker.

Vidare visar granskningen att 35% av Botkyrka kommuns konton är inaktiva, vilket kan tyda på en avsaknad av process för granskning och utvärdering av användarkonton.

Bedömning Ej uppfyllt

Mot bakgrund av de redovisade iakttagelserna anser PwC att Botkyrka kommun saknar rutiner för att kontinuerligt revidera användarkonton, alternativt att dokumenterad rutin inte följs.

Revisionsfråga 4

Finns en god kontohantering implementerad?

Iakttagelser

Analysen av kommunens kontohantering visar på brister i hanteringen av konton och användare. Granskningen visar att det finns ett stort antal tilldelade "adminprivilegier" och systemkonton med för höga privilegier. Detta i kombination med en bristande lösenordshantering utgör en stor risk för kommunen.

Vidare har även ett stort antal konton och testkonton administrativa domän-rättigheter, varav ett stort antal har lösenordsinställningar "password never expires". Denna inställning tyder på en säkerhetsrisk då best practice inom området är att lösenord bör uppdateras 1 gång per år.

Granskningen visar att det även finns sårbarheter i lösenordsinställningarna. I dagsläget har Botkyrka kommun endast krav på att ett lösenord måste vara minst 3 tecken långt. Best practice anses att vara att ha 14 tecken. Vidare får användare även många försök att logga in på sina konton med felaktigt lösenord.

Bedömning Ej uppfyllt

Mot bakgrund av de redovisade iakttagelserna anser PwC att Botkyrka kommun saknar en god och implementerad kontohantering.

Iakttagelser och bedömningar

Revisionsfråga 5

Arbetar kommunen ändamålsenligt kring sårbarheter och kontohantering i sin IT-miljö?

Iakttagelser

PwC anser att det finns ett stort antal brister inom Botkyrka kommun gällande sårbarheter och kontohantering. Även om denna granskning enbart genomförts i den externa miljön har våra analytiker anledning att misstänka att en granskning av den interna miljön skulle leda till ett allvarligt resultat.

BSA-analysen visar på att det finns ett flertal åtgärder som kommunen omedelbart har möjlighet att genomföra för att förbättra sin kontohantering men detta behöver även följas upp med styrande dokument och utbildningar.

Resultaten från sårbarhetsgranskningen och BSA-analysen visar på att det finns bristande rutiner, processer och styrning kopplat till sårbarhet och kontohantering.

Bedömning

Ej uppfyllt

Mot bakgrund av de redovisade iakttagelserna anser PwC att Botkyrka kommun inte arbetar ändamålsenligt kring sårbarheter och kontohantering.

3

Sammanfattande
revisionell bedömning

Bedömning av revisionsfrågorna och kontrollmålen

Revisionsfrågor	Bedömning
1. Finns verktyg och processer implementerade för att möjliggöra upptäckt av sårbarheter i system och tjänster?	Ej uppfylld
2. Finns metoder och processer för att hantera och eliminera sårbarheter?	Ej uppfylld
3. Finns det en rutin för att kontinuerligt revidera användarkonton och efterlevs rutinen?	Ej uppfylld
4. Finns en god kontohantering implementerad?	Ej uppfylld
5. Arbetar kommunen ändamålsenligt kring sårbarheter och kontohantering i deras IT-miljö?	Ej uppfylld

4

Rekommendationer

Rekommendationer

Utifrån genomförd granskning lämnas följande rekommendationer.

PwC rekommenderar Kommunstyrelsen att:

- Se över det rådande arbetet och befintliga rutiner kring sårbarhetshantering.
- Överväg att etablera verktyg för att kunna identifiera sårbarheter.
- Se över kommunens uppdateringsrutiner och säkerställ att dessa är ändamålsenliga och efterlevs.
- Se över konton, kontohantering och användarbehörigheter.
- Se över den rådande konfigurationen av kommunens katalogtjänst så att den återspeglar CIS rekommendationer.
- Etablera en lösenordspolicy som implementeras i verksamheterna.
- Se över förmågan att upptäcka och förhindra intrång (detektionsförmåga). Konfigurera automatiska larm för säkerhetsloggar som avviker från normalt användarbeteende. Överväg att implementera system för att upptäcka säkerhetsincidenter.

2022-04-11

Uppdragsledare

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av **Botkyrka** kommunrevisorer enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från december 2021. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

Referens

Ebba Östlin
ebba.ostlin@botkyrka.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Firmatecknare 2022 - ändring 2022-09-05 (KS/2021:00826)

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen bemyndigar följande personer att teckna kommunens firma:
kommunstyrelsens ordförande Ebba Östlin
eller, vid hennes förfall, kommunstyrelsens
1:e vice ordförande Gabriel Melki
eller, vid förfall för de ovannämnda,
kommunstyrelsens 2:e vice ordförande Stina Lundgren
i förening med en av följande personer:
kommundirektör Leif Eriksson
ekonomidirektör Per Malmquist
utvecklingsdirektör Charlotta Brask
2. Kommunstyrelsen bemyndigar kommunens förvaltningsdirektörer:
arbetsmarknadsdirektör Jesper Theander, kultur- och fritidsdirektör
Helena Hellström, samhällsbyggnadsdirektör Carina Molin,
socialdirektör Charlotte Lagerkvist, teknik- och fastighetsdirektör
Mikael Henning, utbildningsdirektör Anette Älmdalen samt vård- och
omsorgsdirektör Petra Oxonius att teckna kommunens firma i fråga om
löpande förvaltningsåtgärder inom den egna förvaltningens
verksamhetsområde.

Respektive förvaltningsdirektör ska kunna delegera delar av denna
behörighet till underställd personal under förutsättning av att en tydlig
avgränsning av berörda personers behörighet och befogenhet görs.

Hyreskontrakt ska undertecknas av fastighetschef Lena Myrelid Knöös,
teknik- och fastighetsdirektör Mikael Henning eller ekonomidirektör
Per Malmquist.

3. Kommunstyrelsen bemyndigar kommundirektör Leif Eriksson och ekonomidirektör Per Malmquist att var för sig underteckna borgensförbindelser, leasingkontrakt och ansökningar om statsbidrag.
4. Kommunens firmatecknare kan underteckna samtliga skuldebrev och derivatkontrakt. Därutöver har kommundirektören rätt att genom delegationsbeslut utse ytterligare personer som kan underteckna denna typ av avtal.
5. Kommunstyrelsen bemyndigar tf mark- och exploateringschef Camilla Schultz, samhällsbyggnadsdirektör Carina Molin och kommundirektör Leif Eriksson att var för sig underteckna avtal som reglerar genomförande av exploateringsprojekt såsom exploateringsavtal samt marköverlåtelse- och genomförandeavtal, samt underteckna köpehandlingar och andra överlåtelse- eller upplåtelseavtal avseende fast egendom.
6. Kommunstyrelsen bemyndigar följande personer, var och en för sig, att inom kommunstyrelsens verksamhetsområde besluta om och genomföra alla typer av finansiella affärstransaktioner för Botkyrka kommuns räkning som är godkända i kommunens finansriktlinje, samt hantering och placering av likvida medel:

Erik Ohlson, räntehandlare internbanken, Södertälje kommun
Stefan Hamilton Ouzounidis, investeringscontroller, Huddinge kommun
Mattias Rensfeldt, finansansvarig, Botkyrka kommun

7. Kommunstyrelsen bemyndigar följande personer, två i förening, att inom kommunstyrelsens verksamhetsområde underteckna handlingar avseende finansiella affärstransaktioner för kommunens räkning, i enlighet med kommunens finansriktlinje:

Edit Konrad, finansekonom internbanken, Södertälje kommun
Magdalena Österberg, finansekonom internbanken, Södertälje kommun
Anne-Britt Nilsson, ekonomiassistent, Södertälje kommun
Elisabeth Lundin-Nilsson, ekonomiassistent, Södertälje kommun
Mattias Rensfeldt, finansansvarig internbanken, Botkyrka kommun
Annette Ödalen, controller, Botkyrka kommun

8. Kommunstyrelsen bemyndigar följande personer, två i förening, att teckna kommunens firma vid uttag av medel på kommunens plusgiro, bankgiro och bankkonton:

kommundirektör

Leif Eriksson

ekonomidirektör	Per Malmquist
finansansvarig internbanken	Mattias Rensfeldt
ekonomikonsult	Susanna Brenander
tf redovisningschef	Maria Edblad-Jansson
ekonomikonsult	Irina Järvinen
ekonomiassistent	Suzana Milosavljevic
ekonomiassistent	Marie Björklund
ekonomiassistent	Tiina Kinnunen Hallgren
ekonomiassistent	Hanna Shiferaw
redovisningsekonom	Dilek Ünal
redovisningsekonom	Linda Räsänen

De ovan nämnda personerna, två i förening, har tillträde till kommunens bankfack.

Tf redovisningschef Maria Edblad-Jansson, eller den hon utser, ges rätt att underteckna deklaration för mervärdeskatt.

Sammanfattning

Enligt kommunstyrelsens reglemente, § 19, ska skrivelser från kommunstyrelsen och andra handlingar undertecknas på det sätt som styrelsen bestämmer. Kommunstyrelsen uppdaterar beslut om firmatecknare årligen eller vid behov.

Följande ändringar är gjorda sedan tidigare beslut 2022-01-10:

Punkt 5: Mark- och exploateringschef Sara Hagelin har slutat i kommunen och ersatts med tf mark- och exploateringschef Camilla Schultz.

Punkt 8: Redovisningschef Alexandra Leijonhufvud har slutat i kommunen och ersatts med tf redovisningschef Mara Edblad-Jansson. Ekonomiassistent Eunice Flyckt har slutat i kommunen och tagits bort.

Referens

Ebba Östlin
ebba.ostlin@botkyrka.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Avsägelse och fyllnadsval 2022-09-05 (KS/2022:00001)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning

Inga nya avsägelse eller fyllnadsval föreligger.

Referens

Ebba Östlin
ebba.ostlin@botkyrka.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Månadsuppföljning juni 2022 – kommunstyrelsen (KS/2022:00173)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner månadsuppföljning juni 2022.

Sammanfattning

Verksamhet (i miljoner kronor)	Bokslut 2021	Utfall period 2022	Budget 2022	Prognos helår 2022	Avvikelse 2022
Intäkter (+)	177,8	96,7	122,3	159,9	37,6
Kostnader (-)	-499,4	-260,0	-530,7	-560,3	-29,6
Netto (+/-)	-321,6	-163,3	-408,3	-400,4	8,0
Nettoinvesteringar (+/-)	-2,9	-1,6	-8,9	-8,4	0,5

Sammantaget visar nämndens prognos ett överskott på 8,0 mnkr. Överskottet beror i huvudsak på vakanser av personal vilket resulterar till senareläggning av aktiviteter. Under året har det tillkommit kostnader som inte var kända när budgeten gjordes. Det är t ex ökad satsning på IT- och informationssäkerhet samt utredning av Hågelbyleden. I dagsläget är prognosen att dessa kostnader kan rymmas inom årets budgetram. Den pågående nätverksupphandlingen är i slutfas, de möjligheter som eventuellt kommer att finnas att tidigarelägga aktiviteter/införandekostnader för förbättrad nätverksfunktionalitet redan innevarande år kommer att lyftas i delår 2.

Valnämnden har fått ett tilläggsanslag med 1,6 mnkr av kommunstyrelsen för att täcka en högre kostnad än budgeterad i samband med demokratiinsatserna för de allmänna valen 2022.

Samhällsutvecklingsenheten har fått budgetmedel på 150 tkr flyttade från miljö- och hälsoskyddsnämndens, enligt kommunstyrelsens beslut, för upphandling av ett verktyg för att mäta och visualisera kommunens utsläpp.

Näringslivsenheten har fått budgetmedel på 150 tkr flyttade från arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden, enligt kommunstyrelsens beslut, för att enhetens hyreskostnad skall belasta kommunledningsförvaltningen från och med i år.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse.

Referens

Vassilis Aravidis
vassilis.aravidis@botkyrka.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Månadsuppföljning juni 2022 - kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner månadsuppföljning juni 2022

Sammanfattning

Verksamhet (i miljoner kronor)	Bokslut 2021	Utfall period 2022	Budget 2022	Prognos helår 2022	Avvikelse 2022
Intäkter (+)	177,8	96,7	122,3	159,9	37,6
Kostnader (-)	-499,4	-260,0	-530,7	-560,3	-29,6
Netto (+/-)	-321,6	-163,3	-408,3	-400,4	8,0
Nettoinvesteringar (+/-)	-2,9	-1,6	-8,9	-8,4	0,5

Sammantaget visar nämndens prognos ett överskott på 8,0 mnkr. Överskottet beror i huvudsak på vakanser av personal vilket resulterar till senareläggning av aktiviteter. Under året har det tillkommit kostnader som inte var kända när budgeten gjordes. Det är t ex ökad satsning på IT- och informationssäkerhet samt utredning av Hågelbyleden. I dagsläget är prognosen att dessa kostnader kan rymmas inom årets budgetram. Den pågående nätverksupphandlingen är i slutfas, de möjligheter som eventuellt kommer att finnas att tidigarelägga aktiviteter/införandekostnader för förbättrad nätverksfunktionalitet redan innevarande år kommer att lyftas i delår 2.

Valnämnden har fått ett tilläggsanslag med 1,6 mnkr av kommunstyrelsen för att täcka en högre kostnad än budgeterad i samband med demokratiinsatserna för de allmänna valen 2022.

Samhällsutvecklingsenheten har fått budgetmedel på 150 tkr flyttade från miljö- och hälsoskyddsnämndens, enligt kommunstyrelsens beslut, för upphandling av ett verktyg för att mäta och visualisera kommunens utsläpp.

Näringslivsenheten har fått budgetmedel på 150 tkr flyttade från arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden, enligt kommunstyrelsens beslut, för att enhetens hyreskostnad skall belasta kommunledningsförvaltningen från och med i år.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Månadsuppföljningen medför inga åtgärder som får ekonomisk konsekvens.

Leif Eriksson
Kommundirektör

Helena Karlsson
Bitr. kommundirektör

Bilagor

Ekonomisk rapport med helårsprognos per juni

Expedieras till:

Per Malmquist, kommunledningsförvaltningen
Ralph Strandqvist, kommunledningsförvaltningen
Vassilis Aravidis, kommunledningsförvaltningen

DET HÄR ÄR BOTKYRKA

Ekonomisk rapport med helårsprognos per juni

Kommunstyrelsen

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning	3
2 Ekonomisk uppföljning och analys.....	4
2.1 Driftuppföljning	4
2.1.1 Analys.....	4
2.1.2 Åtgärder med anledning av budgetavvikelse	8
2.1.3 Övrig betydelsefull ekonomisk information	8

1 Sammanfattning

Verksamhet (i miljoner kronor)	Bokslut 2021	Utfall period 2022	Budget 2022	Prognos helår 2022	Avvikelse 2022
Intäkter (+)	177,8	96,7	122,3	159,9	37,6
Kostnader (-)	-499,4	-260,0	-530,7	-560,3	-29,6
Netto (+/-)	-321,6	-163,3	-408,3	-400,4	8,0
Nettoinvesteringar (+/-)	-2,9	-1,6	-8,9	-8,4	0,5

Sammantaget visar nämndens prognos ett överskott på 8,0 mnkr. Överskottet beror i huvudsak på vakanser av personal vilket resulterar till senareläggning av aktiviteter. Under året har det tillkommit kostnader som inte var kända när budgeten gjordes. Det är t ex ökad satsning på IT- och informationssäkerhet samt utredning av Hågelbyleden. I dagsläget är prognosen att dessa kostnader kan rymmas inom årets budgetram. Den pågående nätverksupphandlingen är i slutfas, de möjligheter som eventuellt kommer att finnas att tidigarelägga aktiviteter/införandekostnader för förbättrad nätverksfunktionalitet redan innevarande år kommer att lyftas i delår 2.

Valnämnden har fått ett tilläggsanslag med 1,6 mnkr av kommunstyrelsen för att täcka en högre kostnad än budgeterad i samband med demokratiinsatserna för de allmänna valen 2022.

Samhällsutvecklingsenheten har fått budgetmedel på 150 tkr flyttade från miljö- och hälsoskyddsnämndens, enligt kommunstyrelsens beslut, för upphandling av ett verktyg för att mäta och visualisera kommunens utsläpp.

Näringslivsenheten har fått budgetmedel på 150 tkr flyttade från arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden, enligt kommunstyrelsens beslut, för att enhetens hyreskostnad skall belasta kommunledningsförvaltningen från och med i år.

2 Ekonomisk uppföljning och analys

2.1 Driftuppföljning

2.1.1 Analys

Text	UTFALLJan 22 - Juni 22	BUDGET	PROGNOS	AVVIKELSEBUDGET - PROGNOS
POLITISK VERKSAMHET				
Intäkter	2 884	2 505	3 286	781
Kostnader	-27 556	-53 234	-54 028	-794
Netto	-24 672	-50 729	-50 742	-13
KOMMUNLEDNINGSFÖRVALTNING				
Intäkter	93 820	119 836	156 599	36 763
Kostnader	-181 576	-374 352	-403 574	-29 222
Netto	-87 756	-254 516	-246 975	7 541
BIDRAG ERSÄTTNINGAR MM				
Intäkter	23	0	23	23
Kostnader	-50 880	-103 103	-102 654	449
Netto	-50 857	-103 103	-102 631	472
TOTALT				
Intäkter	96 727	122 341	159 908	37 567
Kostnader	-260 012	-530 689	-560 256	-29 567
Netto	-163 285	-408 348	-400 348	8 000

Nämndens prognos baserat på utfallet per sista juni samt på uppskattade kända kommande kostnader och intäkter visar på ett årsutfall som bör landa kring + 8,0 mnkr. I detta ingår såväl verksamheter som överskrider budget samt verksamheter med förväntat överskott. Detaljer redovisas under de olika rubrikerna nedan.

Politisk verksamhet (-13 tkr)

Verksamhetsområdet omfattar kostnader för kommunfullmäktige och kommunstyrelsen samt dess råd och beredningar. Utöver detta ingår även vissa insatser för att öka medborgarnas demokratiska engagemang och inflytande över Botkyrka som exempelvis Dialogkommissionen och ungdomsfullmäktige.

Det finns ett underskott som beror i huvudsak på en budgetmiss vid budgetering av politiska arvoden. Underskottet balanseras mot ett överskott i dialogkommissionens driftbudget.

Statsbidraget för genomförandet av höstens val är 780 tkr högre än förväntad. Valnämnden har dessutom fått tilläggsanslag med 1,6 mnkr av kommunstyrelsen för att täcka en högre kostnad än budgeterad i samband med demokratiinsatserna för de allmänna valen 2022.

Kommunstyrelsen

Kommunledningsförvaltningen (+7 541 tkr)

Nämndens visar ett överskott på 7,5 mnkr beroende i huvudsak på vakanser av personal vilket resulterar till senareläggning av aktiviteter. Under året har det tillkommit kostnader som inte var kända när budgeten gjordes. Det är t ex ökad satsning på IT- och informationssäkerhet, projektledning av Södra Porten samt utredning av Hågelbyleden. I dagsläget är prognosen att dessa kostnader kan rymmas inom budgetram.

Nedan redovisas årsprognosen per avdelning exklusive politisk verksamhet och avgifter och bidrag.

Kommunledningen

I budgetramen för kommundirektören och biträdande kommundirektör ingår, förutom löner, även kostnader för förvaltningsdirektörerna, kostnader för regionala ändamål samt internhyror och andra gemensamma kostnader inom förvaltningen.

Kommunledningens i juniprognosen visar att budgeten för verksamheten följs enligt planen.

Styrning- och utvecklingsavdelningen

Avdelningens ekonomiska utveckling påverkas mycket av ej budgeterade kostnader för utredning av Hågelbyleden, projektsamordning av Södra Porten samt att verksamhetsmedel inte följde med när klimatarbetet överfördes till nämnden. Samtidigt finns inom avdelningen flera vakanser och sjukskrivningar som leder till omprioriteringar och uppskjutna utvecklingsprojekt.

Samhällsutvecklingsenheten har fått budgetmedel på 150 tkr flyttade från miljö- och hälsoskyddsnämnden, enligt kommunstyrelsens beslut, för upphandling av ett verktyg för att mäta och visualisera kommunens utsläpp.

Näringslivsenheten har fått budgetmedel på 150 tkr flyttade från arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden, enligt kommunstyrelsens beslut, för att enhetens hyreskostnad skall belasta kommunledningsförvaltningen från och med i år.

HR-avdelningen

Avdelningens vakanser beroende på sjukskrivningar täcks till stor del av inhyrd personal för att genomföra verksamhetsplanen. Försening av frisklinjen med 2 månader beräknas generera ett överskott i slutet av året.

Kommunikations- och digitaliseringsavdelningen

Med anledning av det förändrade säkerhetsläget och försenad nätverksupphandling har förstärkningar av kommunens IT-säkerhetsskydd i form av funktioner för intrångsdetektering genomförts. I dagsläget uppskattas kostnaden till 1 400 tkr för 2022. Dessutom har ökade kostnader på 200 tkr uppstått för internetuppkoppling till asylboenden.

Inom kommunikationsenheten finns vakanser för en kommunikationschef, intern kommunikationsansvarig samt pressansvarig. Dessa tjänster täcks av inhyrd personal.

Tack vare förändrad schemaläggning inom Medborgarcenter har samtliga fem kontor hållits öppna med de tidigare ordinarie öppettiderna sedan februari. Enheten har haft utmaningar med att rekrytera utifrån vakanssituation under de första 4 månaderna.

Ekonomi- och finansavdelningen

Kommunstyrelsen

Situationen med vakanserna inom avdelningen täckts med inhyrd personal för att undvika att verksamhetens kritiska leveranser ska behöva utebli.

Under februari månad var den nya ekonomidirektören på plats och under augusti månad började ekonomichefen sin tjänst.

Redovisningsenhetens vakanser täcks av inhyrd personal för en tf redovisningschef, koncernredovisningsekonome samt en redovisningsekonome.

En omvärdering av prognosen kan behöva göras utefter överenskommelsen om IT-upphandlare samt en entreprenadsupphandlare.

Trygghets- och säkerhetsavdelningen

Avdelningen har fått prioritera akuta händelser under första halvåret och bedöms inte kunna utföra alla planerade aktiviteter under året på grund av många vakanser.

Trygghet och säkerhetsenheten har fått 32,4 mnkr från Socialstyrelsen för arbetet mot segregation, dessa medel kommer att fördelas med andra förvaltningar. Enheten har dessutom fått bidrag på 1,2 mnkr från länsstyrelsen i Jönköping för samverkansprojekt vi har tillsammans med Hela Människan samt flytt av medel från 2021 till 2022 på totalt 6 mnkr från MSB och DELMOS.

Bidrag och ersättningar (+472 tkr)

Verksamhetsområdet består i huvudsak av fasta och avtalade kostnader.

Boka personalförening har inte ansökt om sitt föreningsbidrag motsvarande 190 tkr vilket medför det prognostiserade överskottet. Verksamheten för de fackliga företrädarna visar ett överskott på 270 tkr vilket beror på att all tid inte har tagits ut under första halvåret.

Alla andra bidrag och ersättningar bedöms gå enligt budget.

Kommunstyrelsen har fått tillfälligt extra bidrag för energieffektiviseringsåtgärder till Folkets Hus Hallunda på 2,1 mnkr.

Intäkter och kostnadsanalys

Text	Innevarande årJan 22 - Juni 22	Föregående årJan 21 - Juni 21	Föregående årJan 21 - Dec 21
Verksamhetens intäkter			
Taxor och avgifter	2		
Externa bostads- och lokalhyror			154
Försäljning av verksamhet			
Bidrag från staten med flera	42 560	25 811	6 017
Övriga verksamhetsintäkter	23 414	33 024	67 310
Intäkter konto 39	30 752	54 426	104 367
Summa intäkter	96 728	113 261	177 847
Verksamhetens kostnader			
Personalkostnader	-115 180	-110 185	-207 463
Varor	-2 146	-16 229	-21 855
Entreprenad och köp av verksamhet	-45 358	-37 613	-80 986
Externa lokalhyror	-12 658	-11 510	-22 774
Bidrag och transfereringar	-9 656	-8 606	-17 055
Övriga verksamhetskostnader	-73 013	-75 643	-144 727
Kostnader konto 49	-60	-17	-35
Kapitalkostnader	-2 037	-2 444	-4 654
Summa kostnader	-260 107	-262 246	-499 549
Finansiella poster	93	-185	97
Netto	-163 287	-149 171	-321 605

Intäkter

Bidrag från staten med flera -

- De första sex månaderna i år har det inkommit bidrag på totalt 42,6 mnkr.

- Valnämnden för genomförandet av höstens val 2,5 mnkr
- Arbetet mot segregation 32,4 mnkr
- Länsstyrelsen i Jönköping i projektet "vänfamilj i Botkyrka" 1,2 mnkr
- Flytt av medel 2021 till 2022 MSB på 2,6 mnkr samt DELMOS 3,4 mnkr.

-Under 2021 års första sex månader fick kommunstyrelsen bidrag på totalt 25,8 mnkr

- MSB 4 mnkr
- DELMOS 4,1 nkr
- Sociala insatser – 17,4 mnkr

Kommunstyrelsen

Övriga verksamhetsintäkter - intäkter för systemkostnader och andra interna debiteringar. Förra året fakturerade Kommunledningsförvaltningen till övriga förvaltningar för kostnader som uppkommit till följd av inköp av skyddsmaterial i samband med Coronapandemin

Intäkter konto 39 - intäkter för förvaltningschefer och it-tjänstekatalogen (SNÖVIT). Förändringen mot förra året beror på att ca 45 % av Snövit från och med 2022 finansieras via ram och ej via fakturering till andra förvaltningar.

Kostnader

Personalkostnader - Förändringen avseende personalkostnader mellan 2021 och innevarande år beror i huvudsak på den årliga lönerrevisionen samt de nya tjänsterna som har tillkommit under 2022 (flytt av tjänster från andra förvaltningar, uppbyggnad av verksamheten på Trygghet och säkerhetsavdelningen samt konsultväxlingar på enheten för Digital utveckling)

Varor - De tre första månaderna förra året köptes det in skyddsmaterial i samband med coronapandemin. Årets inköp består av bl.a. IT-material, telefoner samt förbrukningsmaterial.

Entreprenad och köp av verksamhet - Ingen större förändring i utfall.

Externa lokalhyror - Förra årets fakturering av internhyror gjordes med en eftersläpning mot budget. I år följer faktureringen den ackumulerade budgeten.

Övriga verksamhetskostnader - Förändringen mellan 2021 och innevarande år beror i huvudsak på sänkningen av IT-licenserna mellan perioderna.

2.1.2 Åtgärder med anledning av budgetavvikelse

Inga åtgärder behövs

2.1.3 Övrig betydelsefull ekonomisk information

Inget övrigt att kommentera